

Schelpenstrand Cadzand, een jaar na de suppletie van 2010

Harry Raad¹

Het zoeken naar schelpen kan je gericht doen of zomaar op de bonnefooi. Mijn strandtocht op West Zeeuws-Vlaanderen van 21 april 2011 had meer van het laatste. Een dag met rustig, zonovergoten voorjaarsweer. Wat kon dat opleveren?

Situatie

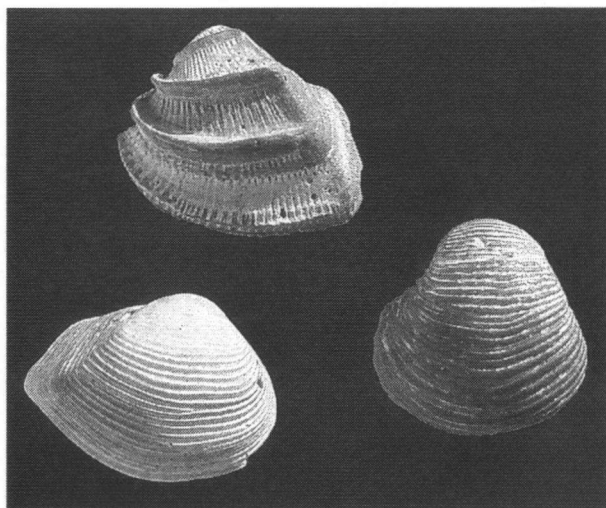
Vanaf het hoogste punt op de duinovergang aan de oostgrens van Cadzand-Bad, keek ik uit over een zeer breed strand. Die situatie deed me denken aan een bezoek zes jaar geleden, toen er pas een suppletie was uitgevoerd (Raad, 2005). Dat laatste bleek nu ook min of meer het geval, het strand was in voorjaar 2010 opgespoten met zand van de Middelbank, winkavel S7W. In de kavel kon tot zes meter diep zand gewonnen worden (Inspectie V&W, 2009). Op de scheiding van nat en droog strand lag een strook aanspoelsel met schelpen en schelpengruis. Dat gruis bevatte veel horentjes, zodat het de moeite leek dit te verzamelen en thuis nog eens goed uit te zoeken. Met een bult schelpengruis op mijn rug ben ik naar de veerhaven van Breskens gelopen.

Na het werk op deze plek heb ik best nog wel pogingen gedaan om iets aardigs te vinden, maar verder zonder belangwekkend resultaat. Opvallend was dat er, ondanks allerlei nieuwe suppleties, bij de radartoren/Verdronken Zwarte Polder nog steeds materiaal was te vinden van de suppletie Sluische Hompels uit begin jaren 1990. Ook nu was er door liefhebbers van haaiantanden flink gegraven en gezeefd. De achtergebleven hopen met fosforieten toonden wat gehavende fossiele schelpen van de grotere soorten, waaronder: een astarte (*Laevastarte basteroti*) en een wrattige venusschelp (*Venus verrucosa*).

Na het passeren van de uitwatering Nieuwesluis, 't Kiletje, heb ik de tocht vervolgens over de zeedijk voortgezet tot aan de veerhaven.

Zak gruis

Het Cadzandse schelpengruis is intensief bekeken op moluskensoorten, maar ook op andere organismen. Zo kwam er een recent kaakfragment van een spitsmuis uit tevoorschijn. Francien Dieleman heeft daar met een deskundige blik naar gekeken en bleef steken bij de keuze tussen de huisspitsmuis (*Crocidura russula*) en de veldspitsmuis (*Crocidura leucodon*). Het kaakfragment miste net dát deel,

Midden boven: *Petalocardia pectinifera*
Linksonder: *Caryocorbula striata*
Rechtsonder: *Varicorbula brabantica*

wat een onderscheid op die twee soorten mogelijk maakte. Met zo'n vondst kan je je afvragen wat een spitsmuis in de vloedlijn uitspookte?

De schelpen, daar ging het eigenlijk om. Naast de hele reeks mini-soorten (*Musculus*, *Lepton*, *Hemilepton*, *Epilepton*, *Graphis* enz.), die we zo langzamerhand wel kennen van de Zeeuwse Banken, zaten er opvallende curiositeiten tussen. Het betrof vele eocene soorten, waardoor het de vraag is of die niet gewoon op natuurlijke wijze op het strand zijn gekomen in plaats van met de suppletie. Met het verslag over Cadzand van Freddy van Nieulande (1986) zou dat vermoeden onderbouwd kunnen worden. Het gekke is dat ik al vele malen gruis van Zeeuws-Vlaanderen heb bekeken en die curiositeiten niet eerder gezien/herkend heb, wat toch op het effect van de suppletie zou duiden. Zo zijn daar bijvoorbeeld drie korfschelpen (*Caryocorbula striata*, *Variocorbula brabantica* en *V. wemmelsensis*), een keverslak (*Acanthochitona crinita*), een onbekende muizenkeutel (*Bittium?* sp.) en een sponshoren (*Cerithiopsis clarckii*) te noemen. De nieuwe fossielenatlas (Moerdijk c.s., 2010) - met zijn mooie afbeeldingen - bleek heel nuttig voor het benoemen van de tweekleppigen. Misschien zijn er ook een exemplaar van *Lentidium seminulum* en twee exem-

plaren van *Lutetia cf. parisiensis* bij. De determinaties van die twee soorten moeten echter nog gecontroleerd worden.

In het veel jongere materiaal zaten twee exemplaren van de kromme glanshoren (*Vitreolina philippi*), een soort die toch echt het vermelden waard is. Het materiaal is vermoedelijk subfossiel. Mijn laatste vondst van die soort is van enige tijd geleden en een stuk zuidelijker gedaan: Oostduinkerke (B), 24 december 1992. Gelet op het voorkomen van deze glanshoren, Noorwegen - Middellandse Zee, en parasiterend op stekelhuidigen (De Bruyne & De Boer, 2008), verbaast het toch dat de horentjes bij ons zo weinig gevonden worden. Toegegeven, ze zijn wel piepklein.

Slot

De totale lijst bevatte ruim 130 soorten, waarbij de eocene fossielen en de subfossiele *Tellina pygmaea*-fauna (kleine platschelp) opvallend aanwezig waren. Het (sub)fossiele zoetwatermateriaal werd goed vertegenwoordigd door meerdere soorten erwtenmossels (*Pisidium* spp.).

Bij het opstellen van dit verslag kreeg ik informatie van Francien Dieleman (kenner muizenfossielen), Michiel Power (Projectbureau Zwakke Schakel West Zeeuws-Vlaanderen, Terneuzen) en Matijs Burger (Baggerwerken Rijkswaterstaat Noordzee, Rijswijk), waarvoor dank.

Bronnen

Bruyne, R.H. de & Th.W. de Boer, 2008. Schelpen van de Waddeneilanden. - Fontaine Uitg., 's-Graveland, 359 p.

Inspectie V&W, 2009. Beschikking Ontgrondingenwet; Vergunning voor het winnen van zand in de Noordzee t.b.v. suppletiewerkzaamheden op Walcheren en Zeeuws-Vlaanderen. - Inspectie Verkeer en Waterstaat - Den Haag, 14 januari 2009; dossier nr. IVW-2009/015; 16 p., 1 krt.

Moerdijk, P.W. c.s., 2010. De fossiele schelpen van de Nederlandse kust. - Nederlands Centrum voor Biodiversiteit Naturalis, Leiden.

Nieulande, F. van, 1986. Cadzand-nummer. - Werkgroep Geologie (KZGW), jubileumuitgave 1966-1986, 19 p., 2 pl., lit.

Raad, H., 2005. Schelpen rapen na recente suppletie te Cadzand. - *Voluta* 11(2): 14-18.

¹Harry Raad, Capelleweg 9, 4416 PN Kruiningen, e-mail: hjraad@kpnmail.nl